

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

1988 අංක 40 දරන
ඔට්ටු ඇල්ලීම සහ සුදු බදු පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1988 නොවැම්බර් මස 24 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

1988 නොවැම්බර් මස 25 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ශාසි පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන භාණ්ඩාගාරයෙන් මිලදී ගත හැකිය.

මිල: ශ්‍රී 60 සි

තැපැල් ගාස්තුව: ශ්‍රී 75 සි

[සභානායක සච්ඡායක කලේ 1988 නොවැම්බර් මස 24 වන දින]

එල්. ඩී.—ඊ. 68/87.

බුකිකරුවකුගේ ව්‍යාපාරය හෝ සුදු ව්‍යාපාරය කරගෙන යන තැනැත්තන් විෂයෙහි වාර්ෂික බද්දක් නියම කිරීම සඳහා සහ ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 1988 අංක 40 දරන බවට ඇල්ලීම සහ සුදු බදු පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

සුදු බදු කොටස

2. (1) වෙනත් යම් නීතියක කුමක් සඳහන් වුවද ඒ තොරතුරු සහ මේ පනතේ වෙනත් විධිවිධානවලට යටත්ව, 1988 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනෙන් ආරම්භ වන වර්ෂය සඳහා සහ ඉන් පසුව එළඹෙන සෑම වර්ෂයක් ම සඳහා, ශ්‍රී ලංකාව තුළ නීත්‍යානුකූල ව හෝ නීති විරෝධීව හෝ, ඒ වර්ෂය තුළ දී (කවර වූ හෝ කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා)—

බද්ද නියම කිරීම.

(අ) බුකිකරුවකුගේ ව්‍යාපාරය; හෝ

(ආ) සුදු ව්‍යාපාරය

කරගෙන යන සෑම තැනැත්තකු විෂයෙහි ම, මේ පනතේ උප ලේඛනයෙහි පිළිවෙලින් දක්වා ඇති අනුප්‍රමාණ අනුව (මෙහි මින් මතු 'බද්ද' යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) බද්දක් පනවා අය කර ගනු ලැබිය යුතු ය:

එසේ වුවද, (අ) හෝ (ආ) ඡේදයෙහි සඳහන් යම් ව්‍යාපාරයක් කරගෙන යාම යම් වර්ෂයක ඔක්තෝබර් මස 1 වන දින හෝ ඉන් පසුව යම් තැනැත්තකු විසින් ආරම්භ කරන ලදී අවස්ථාවක දී ඒ තැනැත්තා විසින් මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු බද්දෙන් හරි අඩක් ඒ වර්ෂය සඳහා ගෙවීමට ඔහු යටත් වන්නේ ය.

(2) මේ වගන්තියෙහි සඳහන් යම් ව්‍යාපාරයක් නීතියෙන් තහනම් කරන ලදී ව්‍යාපාරයක් වන්නේ නම්, මේ වගන්තියේ ඉහතින් සඳහන් විධිවිධාන කිසිවකින් ඒ ව්‍යාපාරයට නීත්‍යානුකූල භාවය ප්‍රදානය කෙරෙන ලෙස ඒ විධිවිධාන තෝරාම නොගත යුතු ය.

3. 2 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් සුදු ව්‍යාපාරයක් එක ම තැනැත්තකු විසින් විවිධ ස්ථානවල කරගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක දී ඒ එක් එක් ස්ථානයෙහි වෙනම ව්‍යාපාරයක් ඔහු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන්නේ යයි සලකන ලැබිය යුතු අතර, ඒ එක් එක් ව්‍යාපාරය සඳහා බද්ද වෙන් වෙන්ව ගෙවීමට ඔහු යටත් විය යුතු ය.

එක් එක් ස්ථානයෙහි කරනු ලබන ව්‍යාපාරය වෙනම ව්‍යාපාරයක් වන බව.

4. (1) මේ පනත යටතේ බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තකු විසින් ඒ බද්ද පිළිවෙලින් ඒ වර්ෂයේ ජූලි, ඔක්තෝබර් සහ ජනවාරි යන මාසවල සහ ඊළඟ වර්ෂයේ අප්‍රේල් මාසයේ 15 වන දින හෝ ඊට පෙර සමාන වාරික හතරකින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ගෙවනු ලැබිය යුතු ය:

බද්ද ගෙවීම

එසේ වුවද, 2 වන වගන්තියේ සඳහන් යම් ව්‍යාපාරයක් කර ගෙන යාම යම් වර්ෂයක අප්‍රේල් මස 1 වන දිනෙන් පසු ආරම්භ කරන යම් තැනැත්තකු විසින්, ඒ වර්ෂය සඳහා මේ පනත යටතේ ගෙවීමට ඔහු යටත් වන බද්ද, අවස්ථාගත කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු සාධාරණ යයි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් සලකනු ලබන වාරික සංඛ්‍යාවකින් සහ එසේ සලකනු ලබන දිනවල දී ගෙවනු ලැබිය යුතු ය :

එසේම තවදුරටත්, 1988 ජූලි මස 15 වන දින හෝ එදිනට පෙර හෝ 1988 ඔක්තෝබර් මස 15 වන දින හෝ එදිනට පෙර බද්දේ යම් වාරිකයක් ගෙවීමට යටත් වන තැනැත්තකු මේ පනත ක්‍රියාත්මක වන දිනයෙන් පසු දින හැටක් ආතුළත ඒ වාරිකය ගෙවනහොත්, ඒ වාරිකය ගෙවීම පැහැර හැර තැනී ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය. තවද ඔහු එකී දින හැට ආතුළත ඒ වාරිකය ගෙවීම නොකළහොත් ඒ වාරිකය පැහැර හැර ඇති වාරිකයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, බද්දේ වාරිකයක් අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ව මේ පනතේ විධිවිධාන ඒ වාරිකය අයකර ගැනීමට අදාළ විය යුතුය.

(2) මේ පනත යටතේ බද්ද ගෙවීමට යටත් වන යම් තැනැත්තකු (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් වන නැතහොත් ඒ යටතේ තීරණය කරනු ලබන දිනයේ දී හෝ ඊට පෙර යම් වාරිකයක් ගෙවීම පැහැර හැරියහොත් ඒ වාරිකය පැහැර හැරී වාරිකයක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු අතර, මේ පනතේ කාර්ය සඳහා ඒ තැනැත්තා ගෙවීම් පැහැර හැරී තැනැත්තකු සේ සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(3) බද්දේ යම් වාරිකයක් පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක දී, එසේ පැහැර හැර ඇති වාරිකයට අමතර ව, දණ්ඩනයක් වශයෙන් පහත දැක්වෙන මදල් ප්‍රමාණ ඒ පැහැර හැරී තැනැත්තා විසින් ගෙවනු ලැබිය යුතු ය :—

- (අ) පැහැර හැර ඇති වාරිකයෙන් සියයට දහයකට සමාන මුදලක් ; සහ
- (ආ) යම් වාරිකයක් පැහැර හැර ඇති වාරිකයක් වනුයේ යම් මාසයක දී ද ඒ මාසයට පසුව එළඹෙන මාසයේ 15 වන දිනට පෙර ඒ පැහැර හැරී වාරිකය නොගෙවනු ලැබුවහොත්, ඒ පැහැර හැරීම සිදු කර ගෙන යන එක් එක් අනුග්‍රාහී මාසයේ පහලොස්වන දින දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සඳහා හෝ ඉන් කොටසක් සඳහා එකී වාරිකයෙන් සියයට දෙකකට සමාන වැඩිදුරටත් වූ මුදලක් :

එසේ වුවද මේ උපවගන්තිය යටතේ දණ්ඩනය වශයෙන් ගෙවිය යුතු මුළු මදල් පැහැර හැර ඇති වාරිකයෙන් සියයට පනහක් කිසිදු අවස්ථාවක දී නොඉක්මවිය යුතු අතර, පැහැර හැරීමට තඩු දත් යම් විශේෂ අවස්ථාගත කරුණු හේතු කොටගෙන දණ්ඩන මුදල කපා හැරීම හෝ අඩු කිරීම සාධාරණ සහ යුක්තීසහගත බවට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා සැනීමට පත් වන්නේ නම් ඒ මුදල කපා හැරීම හෝ අඩු කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) පැහැර හැර ඇති යම් වාරිකයක් මේ වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තියේ සඳහන් දණ්ඩනය ද සමග පැහැර හැර තැනැත්තා හෝ අයකර ගනු ලැබිය හැකි ය.

(5) ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු පනතේ XI සහ XII වන පරිච්ඡේද වල සහ 40, 41, 42, 43 සහ 57 වන වගන්තිවල විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු බද්දේ යම් වාරිකයක් ගෙවීම හෝ අයකර ඇතිම සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතු ය.

5. (1) පහත සඳහන්, එනම්,—

වැරදි.

(අ) මේ පනතේ 4(5) වන වගන්තිය සමග කියවිය යුතු ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු පනතේ 38 වන වගන්තිය යටතේ පනවා ඇති යම් කියමයකට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින;

(ආ) තමන් බද්දට යටත්වීම හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු බද්දට යටත්වීම කෙරෙහි බලපාන ලෙස අසත්‍ය තොරතුරු ඕනෑකමින් සපයන;

(ඇ) මේ පනතේ 4(5) වන වගන්තිය සමග කියවිය යුතු ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු පනතේ 42 වන වගන්තිය හෝ 43 වන වගන්තිය මගින් හෝ ඒ යටතේ කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා වෙත හෝ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් නිලධාරියකු වෙත පවරා ඇති බලතල කිසිවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා කොමසාරිස් ජනරාල් වරයාට හෝ එවැනි නිලධාරියකුට ඕනෑකමින් විරෝධය පාන හෝ අවහිර කරන;

(ඈ) මේ පනතේ 4 (5) වන වගන්තිය සමග කියවිය යුතු ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු පනතේ 57 වන වගන්තිය යටතේ දිවුරුමක් දීමට නියම කර ඇති තැනැත්තකු ව සිටිමින් ඒ දිවුරුම නොදී මේ පනත යටතේ ක්‍රියාකරන; හෝ

(ඉ) මේ පනතේ 4(5) වන වගන්තිය සමග කියවිය යුතු ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු පනතේ 57 වන වගන්තියේ විධිවිධාන කඩ කරන

සෑම තැනැත්තකු ම මේ පනත යටතේ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වරදකරු වන අතර මහෙස්ත්‍රාත් වරයකු විසින් පවත්වනු ලබන නඩු විභාගයක දී වරදකරු කරනු ලැබුවහොත් රුපියල් දස දහසකට නොවැඩි දඩයකට හෝ එක් වර්ෂයකට නොවැඩි කාලයක් දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය සහ බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දෙකටම හෝ ඔහු යටත් වන්නේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ යම් වරදක් කරන උද්දේ යම් විශේෂ අවස්ථාගත තරුණු යටතේ බවටත් ඒ වරද සමථයකට පත් කිරීම සාධාරණ සහ යුක්ති සහගත වන බවටත් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා සෑහීමට පත් වන්නේ නම් කොමසාරිස් ජනරාල් වරයා විසින් ඒ වරද සමථයකට පත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් කවර වූ හෝ අධිකරණයක නඩු පැවරීමක්, කොමසාරිස් ජනරාල් වරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව මිස නොකරනු ලැබිය යුතු ය.

කාර්ය
පරිපාලනය.

6. (1) කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා මේ පනත පිළිබඳ කාර්ය පරිපාලනය භාරව සිටිය යුතු ය.

(2) මේ පනතින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත පිරිනමා ඇති හෝ වෙන්කොට දී ඇති බලතල හෝ කාර්ය කිසිවක් ඔහු විසින් ලියවිල්ලක් මගින් යම් නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු වෙත හෝ තක්සේරුකරුවකු වෙත පවරනු ලැබිය හැකි ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් බලයක් හෝ කාර්යයක් පවරනු ලැබූ සෑම නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු හෝ තක්සේරුකරුවකු විසින්, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ විධාන වලට යටත්ව ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම හෝ කාර්යය ඉටු කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය.

(4) මේ පනත යටතේ කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ බලතල ක්‍රියාත්මක කරන හෝ කාර්යය ඉටු කරන නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු හෝ තක්සේරුකරුවකු වෙත ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම හෝ කාර්යය ඉටු කිරීම සඳහා බලය දී ඇති බව, ප්‍රතිවිරුද්ධව කරුණු ඔප්පු කරනු ලබන තෙක්, සියලු කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු ය.

අර්ථ
නිරූපනය.

7. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාදීපයක් අවශ්‍ය වන්නේ නම් මිස, මේ පනතේ—

“තක්සේරුකරු”, “කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා”, “නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා” සහ “තැනැත්තන්” යන යෙදුම්වල ඒවාට පිළිවෙලින් ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු පනතේ 59 වන වගන්තියෙන් දී ඇති අර්ථය ඇත්තේය.

“මුකිකරු” යන්නෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ හෝ ඉන් පිටත පවත් වනු ලබන හෝ පැවැත්වීමට යෝජනා කරනු ලබන තුරු තරග සඳහා

- (අ) කෙළින්ම හෝ අන්‍යාකාරයකින් ;
- (ආ) මුදලට හෝ අයව

ඔවු භාරගන්නා වූ හෝ ඒ පිළිබඳ කටයුතු කරන්නා වූ තැනැත්තකු අදහස් වේ ;

“ව්‍යාපාරය” යන්නෙන් 2 වන වගන්තියේ (අ) ඡේදයේ හෝ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් යම් ව්‍යාපාරයක් අදහස් වන අතර, ඒ සමාන රක්ෂාවක් හෝ, යම් සමාජ ශාලාවක ආරක්ෂකයන් අතර ඇති කරගනු ලබන ඒ සමාන ස්වභාවයක ගණුදෙනු ඊට ඇතුළත් වේ.

“ සුදු ” යන්නෙන් බටුබවක් සඳහා යම් ක්‍රීඩාවක් කිරීම අදහස් කෙරෙන අතර බකරා, පුත්තෝ බැංකෝ, බිස්සික්ස්, බලාක් ජැක්, බුවලේ, වෙමින්ඩ්පර්, එක් අ ලක්, කුටුන් ඇන්ඩ් ඇන්කර්, පාරෝ, පාරෝ බැන්ක්, ගහාඩ්, පෝකර් ඩයිස්, පොන්ඩුන්, ඇමෙරිකානු හෝ ප්‍රංශ රූලේ, ට්‍රෙන්චේ එච් ක්වොරන්චේ, විංග්-එච්-උම්, විල් බ්‍රැජ් රේප්ඩුන් යන කවර වූ හෝ ක්‍රීඩාවක්—

(අ) ගෙවීමක් කර හෝ නොකර; නැතහොත්

(ආ) අයිතිවාසිකමක් මත හෝ එසේ නැතිව

පුද්ගලයන්ට ඇතුළු විය හැකි යම් ස්ථානයක පවත්වාගෙන යාම ඊට ඇතුළත් වේ;

“ ව්‍යාපාර පිරිමැවුම් බදු පනත ” යන්නෙන් 1981 අංක 69 දරන ව්‍යාපාර පිරිමැවුම් බදු පනත අදහස් වේ;

“ වර්ෂය ” යන්නෙන් යම් වර්ෂයක අප්‍රේල් මස 1 වන දිනෙන් ආරම්භ වී ඉක්බිතිව ම එළඹෙන වර්ෂයේ මාර්තු මස 31 වන දිනෙන් අවසාන වන මාස 12 ක කාලපරිච්ඡේදය අදහස් වේ.

උපලේඛනය

(2 වන වගන්තිය)

1-අ කොටස

1988 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනෙන් ආරම්භ වන වර්ෂය සඳහා යහ ඉක්බිතිව ම එළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා මුකිකරුවකු වශයෙන් ව්‍යාපාරය කරගෙන යන්නා වූ තැනැත්තකු විසින් ගෙවනු ලැබිය යුතු බද්ද රුපියල් එක් ලක්ෂයක් වේ.

1-ආ කොටස

1988 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනෙන් ආරම්භ වන වර්ෂය සඳහා යහ ඉක්බිතිව ම එළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා, සුදු ව්‍යාපාරය කරගෙන යන තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු බද්ද රුපියල් දස ලක්ෂයක් වේ.